

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Pakito Landabea Lasa

*Oiartzun,
Gipuzkoa
(1932-2020)*

Aurkibidea

Biografia

Oiartzungo Altzibar auzoan jaioa da Pakito. Aita Gonzalo baserrikoek jaso zuten eta bertako senar-emazteak izan zituen guraso. Ama, berriz, Karrikako Bidasoro baserrikoa zen. Lau senidetan Pakito zen zaharrena. Aitak Arditurriko minetan egiten zuen lan eta barberoa ere bazen; bi lanak tartekatzen zituen. Hamalau urterekin hasi zen lanean Pakito Altzibarko harrobian. Handik Erretereria-Oreteretara joan zen lanera, eta bertan egiten ari ziren obretan pintxe modura ibili zen lanean. Gero Luzuriaga enpresara aldatu zen, eta bertan moldeatzaile ofizioa ikasi eta jubilatu arte aritu zen. Baina Pakitoren benetako afizioa txirrindularitza izan da. Gaztetan txirrindularia izan zen; bost urtez aritu zen afizionatuetan eta bi urtez profesional mailan Añorga taldearekin. Geroztik beti ibili izan da bizikletan. 1970 urte inguruan Lartaun zikloturista taldea sortu zuen beste bi kiderekin batera. Begoña Odriozola pasaitarrarekin ezkondu zen eta Erretereria-Oreteretan bizi izan dira. Hiru seme-alaba izan zituzten.

Zintak

OIA-093

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Zabala, Edurne
- **Data:** 2010-06-21
- **Iraupena:** 98 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Etxeberria, Eider

Pasarteak

1. Altzibar auzoa lehen

- **Erref:** OIA-093/004
- **Iraupena:** 0:03:18. **Hasi:** 00:07:24. **Bukatu:** 00:10:42

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Merkataritza, dendak (kokapena)

Laburpena:

Umea zela, Altzibar auzoa nolakoa zen azaltzen du. Asko hazi da ordutik hona. Lehen zegoen denda bat oraindik ere han dago. Torre taberna gogoan du.

2. Altzibar auzoko sagardotegiak

- **Erref:** OIA-093/005
- **Iraupena:** 0:01:54. **Hasi:** 00:10:42. **Bukatu:** 00:12:36

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa » Tabernak eta jatetxeak

Laburpena:

Garai batean, Altzibar auzoan 6 sagardotegi zeuden; banan bana aipatzen ditu. Lehen sagardotegi asko baserrietan egoten ziren.

3. Gerra ostean Goizuetara ogi bila

- **Erref:** OIA-093/006
- **Iraupena:** 0:01:24. **Hasi:** 00:12:36. **Bukatu:** 00:14:00

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

Umetan kalean jostatzea asko gustatzen zitzaion. Gerra osteak gosea ekarri zuen, eta beraiek Goizuetara joaten ziren ezkutuan ogi bila; ogi hura etxerako eta saltzeko izaten zen.

4. Errazionamenduko ogia: txarra eta gutxi

- **Erref:** OIA-093/008
- **Iraupena:** 0:03:02. **Hasi:** 00:14:28. **Bukatu:** 00:17:30

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Bideak
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

Gerra ostean, ogia errazionamenduan banatzen zuten: txarra eta gutxi egoten zen ogi hura. Nafarroan janaria bazuten, Francoren alde egon zirelako gerran. Nafarroara ogi bila joateko, zaldia eramaten zuten, baina ez ziren gainean joaten. Harako bidea nolakoa zen azaltzen du. Handik ekartzen zuten ogia berehala saltzen zuten.

5. "Pakito Beltza"

- **Erref:** OIA-093/011
- **Iraupena:** 0:01:14. **Hasi:** 00:25:42. **Bukatu:** 00:26:56

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak
- Aisia » Kirola » Pilota

Laburpena:

Umetan egun guztia kalean ematen zuen jostatzen: "Pakito Beltza" esaten zioten. Orduan, pilotan frontoian jokatzeko, ordaindu egin behar izaten zuten. Kanikatan, zibotarekin... ere aritzen ziren jolasten.

6. Txorien habiak harrapatzen

- **Erref:** OIA-093/012
- **Iraupena:** 0:03:09. **Hasi:** 00:26:56. **Bukatu:** 00:30:05

Gaia(k):

- Natura » Fauna

Laburpena:

Txorien habiak harrapatzeko amorratua izaten zen. Habietako umeak amak haz zitzen ekartzen zituen etxera; xoxokumeak saldu egiten zituzten gero. Habiak inguruko basoetatik ekartzen zituzten eta nola harrapatzen zituzten azaltzen du. Txori mota bakoitza bere erara zaindu behar izaten zen.

7. Altzibarko harrobian lan egindakoa

- **Erref:** OIA-093/015
- **Iraupena:** 0:02:44. **Hasi:** 00:33:50. **Bukatu:** 00:36:34

Gaia(k):

- Lanbideak » Etxeginak

Laburpena:

14 urte zituela hasi zen lanean Altzibarko harrobian. Han legarra, hartxintxarra eta hondarra egiten zituzten. Lan-prozesua nolakoa zen azaltzen du.

8. Harrobiko harriak

- **Erref:** OIA-093/016
- **Iraupena:** 0:00:56. **Hasi:** 00:36:34. **Bukatu:** 00:37:30

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Garraioak » Trenak

- Lanbideak » Etxeginak

Laburpena:

Harrobian bagoiak kargatzen zituen Pakitok. Harri handiak nola lehertzen zituzten azaltzen du.

9. Erreterian obra handiak egin zirenekoa

- **Erref:** OIA-093/018
- **Iraupena:** 0:02:20. **Hasi:** 00:39:44. **Bukatu:** 00:42:04

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Eraikuntzak eta azpiegiturak
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Aldaketak eta arazoak
- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

Erreterian obra handiak egin zituzten 5-6 urte inguruan: zer lan egin zituzten aipatzen du. Garai hartan, enkarguak egiten zituen gehienbat Pakitok, pintxe izan zen. Bi nagusi izan zituen orduan: bata Portugalkoa eta bestea Extremadurakoa; haiekin gaztelaniaz egiteko moldatzen zen.

10. Erreterian uholdeei aurre egiteko hartutako neurriak

- **Erref:** OIA-093/020
- **Iraupena:** 0:02:20. **Hasi:** 00:42:31. **Bukatu:** 00:44:51

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Gertaera izugarriak eta ezbeharrak
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Aldaketak eta arazoak

Laburpena:

Erreterian ura pasatzeko tunelak egin zituzten. Tunela egiten ari ziren bitartean, uholdeak izan ziren, eta horma zati bat erori zen. Erreterian askotan izaten ziren uholdeak, eta horregatik tunela egin zuten. 1933an tranbia errailetik irten, eta hildakoak egon ziren.

11. Pakitok izandako lehenengo bizikletak

- **Erref:** OIA-093/022
- **Iraupena:** 0:02:17. **Hasi:** 00:45:35. **Bukatu:** 00:47:52

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Garraioak » Bizikletak eta motorrak
- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak
- Ekonomia eta industria » Lantegiak

Laburpena:

Bere lehenengo bizikleta gogoan du; pixkanaka bizikleta hobeak lortzen joan zen. Bizikletarako zaletasun handia izan du: Pasaian lan egiten zuela, Altzibarra joaten zen bazkaltzera ia beti.

12. Pasaiaiko Luzuriagatik Zestoara

- **Erref:** OIA-093/023
- **Iraupena:** 0:03:00. **Hasi:** 00:47:52. **Bukatu:** 00:50:52

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Langileen arteko harremana eta langile-mugimenduak
- Ekonomia eta industria » Lantegiak

Laburpena:

Errenterian lan egin ostean, 1948an Pasaiaiko Luzuriagan hasi zen lanean. Moldekatzailea izan zen han. Luzuriagan hainbat lan mota egiten ziren, baina pixkanaka kentzen joan ziren lan mota batzuk. Orduan, 22 lagun Zestoara Sorazuren fabrikara joan ziren lanera.

13. Fabrikak eta baratzea

- **Erref:** OIA-093/024
- **Iraupena:** 0:03:33. **Hasi:** 00:50:52. **Bukatu:** 00:54:25

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baratzea eta soroa
- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak
- Ekonomia eta industria » Langileen arteko harremana eta langile-mugimenduak
- Ekonomia eta industria » Lantegiak

Laburpena:

Zestoako Sorazuren fabrikatik Lasartera joan zen lanera; 9 urte eman zituen han. Gerora, Errenteriara bidali zuten guardia-lanak egitera fabrika batean. Han zegoela, baratzea muntatu zuen. Gustura ibili zen horrela.

14. Laneko azken urteetan oso gustura

- **Erref:** OIA-093/025
- **Iraupena:** 0:01:17. **Hasi:** 00:54:25. **Bukatu:** 00:55:42

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak
- Ekonomia eta industria » Lantegiak

Laburpena:

Angulak harrapatzera joateko eskaini zioten, baina ezetz esan zuen. Baratzean lanean zebilela, lantegiz aldatu behar zutela esan zioten. Han eman zituen laneko urterik onenak.

15. Erregulazio-plana eta erretiroa

- **Erref:** OIA-093/026
- **Iraupena:** 0:01:34. **Hasi:** 00:55:42. **Bukatu:** 00:57:16

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak

- Ekonomia eta industria » Langileen arteko harremana eta langile-mugimenduak

Laburpena:

55 urte zituela, erretiroa hartu zuen, erregulazio-plana egon baitzen orduan. Erretiroaren baldintzak nolakoak izan ziren aipatzen du.

16. Luzuriagako garai latzak

- **Erref:** OIA-093/027
- **Iraupena:** 0:03:09. **Hasi:** 00:57:16. **Bukatu:** 01:00:25

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak
- Ekonomia eta industria » Lantegiak
- Ekonomia eta industria » Langileen arteko harremana eta langile-mugimenduak

Laburpena:

Luzuriagan 3.000 langile izan ziren garai batean. Erregulazio-planak izan zirenean, protestak egon ziren fabrikan. Behin 3 hilabeteko greba egin zuten Luzuriagan, soldatak igotzeko eskatzen. ELA sindikatuan denbora asko egon zen Pakito.

17. Txirrindulari profesional izandakoa

- **Erref:** OIA-093/029
- **Iraupena:** 0:03:03. **Hasi:** 01:00:45. **Bukatu:** 01:03:48

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Txirrindularitza

Laburpena:

Txirrindularitzarako zaletasuna gazte-gaztetatik eduki izan du. Lehenengo bizikleta 350 pezeta kostatu zitzaion; bigarren bizikleta, ordea, 600 pezeta. Zenbait lasterketatako oroitzapenak gogoan ditu. 2 urte izan zen txirrindulari profesional Añorgan, Cementos Rezolan. Oiartzunen egon izan dira taldeak, baina gerora.

18. Txirrindularitzako lasterketak eta entrenamenduak

- **Erref:** OIA-093/030
- **Iraupena:** 0:02:55. **Hasi:** 01:03:48. **Bukatu:** 01:06:43

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Txirrindularitza
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak

Laburpena:

Txirrindularitza-lasterketetan parte hartzeko zer egin behar izaten zuten aipatzen du. Erreterian Turin taldean ibili zen 2 urtez; ahal zuenean entrenatzen zuen, lana ez baitzuen inoiz utzi. Entrenatzeko zer ibilbide egiten zituzten azaltzen du; kaleko arroparekin ibiltzen ziren bizikletan.

19. Erori bai, baina ezer larririk ez

- **Erref:** OIA-093/031
- **Iraupena:** 0:02:12. **Hasi:** 01:06:43. **Bukatu:** 01:08:55

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Aisia » Kirola » Txirrindularitza

Laburpena:

Bizikletan zebilela, lesio gutxi izan zuen. Behin Lekeition bizikletatik erori zenekoa kontatzen du. Hainbatetan erori izan den arren, ez du istripu larririk izan.

20. Txirrindularitzako arrakastak eta baldintzak

- **Erref:** OIA-093/033
- **Iraupena:** 0:03:04. **Hasi:** 01:12:48. **Bukatu:** 01:15:52

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Txirrindularitza
- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak

Laburpena:

Pakitok txirrindularitzako hainbat lasterketatan hartu izan du parte. Lekuona ekipoan zegoela, Bizkaiko itzulia irabazi zuten. Txirrindulari amateur zenean, ez zieten ordaintzen, baina noizean behin bazkari batera gonbidatzen zituzten; profesional zela, batzuetan ordaintzen zioten.

21. Txirrindularitza profesionala utzi zuenekoa

- **Erref:** OIA-093/034
- **Iraupena:** 0:02:27. **Hasi:** 01:15:52. **Bukatu:** 01:18:19

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Txirrindularitza
- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak

Laburpena:

Añorgan txirrindulari profesional gisa zebilela, zer janzkera izaten zuten azaltzen du. 23 urte zituela, utzi egin zuen txirrindularitza profesionala, Luzuriagan lanean asko nekatzen baitzen.

22. Lartaun zikloturista taldearen sortzailea

- **Erref:** OIA-093/035
- **Iraupena:** 0:01:59. **Hasi:** 01:18:19. **Bukatu:** 01:20:18

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Txirrindularitza

Laburpena:

Lartaun zikloturista taldea sortu zuten hiru lagunen artean 60-70ko hamarkadan.

23. Lehengo eta oraingo drogak txirrindularitzan

- **Erref:** OIA-093/037
- **Iraupena:** 0:01:22. **Hasi:** 01:28:52. **Bukatu:** 01:30:14

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna
- Aisia » Kirola » Txirrindularitza

Laburpena:

Lehen txirrindularitzan "Simpatin" hartzen zuten. Drogak asko garatu dira lehendik hona.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-07-12

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com